

SECTIO I

exhibet sensa Patrum.

§. I.

S. CLEMENS I. *Epistol. 2. ad Jacobum.* (a)

Ad dominica autem mysteria tales eligantur, qui ante Ordinationem suam conjuges suas non noverint. Quod si post Ordinationem Ministro Altaris contrigerit, proprium invadere cubile uxoris, sacrarii non intret limina, nec Sacrificii portitor fiat, nec altare contingat, nec ab offerentibus Holocausti oblationem suscipiat, nec ad Domini Corporis portationem accedat, nec aquam Sacerdotibus porrigat ad manus, Ostia forinsecus claudat, minora gerat officia, Urceum sive calicem ad Altare non sufferat.

(a) Apud BINIUM *Concil. Tom. I. Part. I. Pag. 34.* Coloniae Agrippinae MDCXVIII. & apud BERARDUM *de Gratian. Canon. Part. II. Tom. I. Cap. 20. pag. 138.* Conferatur DISTINCT. LXXXI. C. 19. qui LUCIO Papae adscriptus, interim ex adducta Epistola depromptus est. Equidem COTELERIUS *Ss. Patrum, qui temporibus Apostolicis floruerunt, Oper. Vol. I. pag. 143.* (*) duarum quidem Epistolarum ad Jacobum meminit, sed *cit. Vol. I. pag. 611. — 20.* non nisi unam, videlicet primam retulit, & de secunda tacuit. Eruditus DU PIN *Nouvel. Bibliotheq. des Auteurs Ecclesiasti. Tom. I. pag. 32.* (***) memorat. *Il contient en premier lieu deux Lettres apocryphes, l'une attribuée à Saint Pierre écrite à Saint Jacques, auquel il recommande de ne point donner le Livre de ses Predications aux Gentils, ce qui est suivi d'une protestation de S. Jacques. L'autre est une Lettre de S. Clement à S. Jacques, laquelle quoi qu'ancienne, & traduite par Rufin est certainement supposée.* Porro COUSTANT *Epistol. Roman. Pontific. Tom. I. Append. pag. 3.* primam inseruit, secunda omissa, forte quia primam pariter supposititiam, an-

que apogrypham renunciat. An jure, impræsentiarum non vacat disquirere, sed potius remittere lectorem ad laudatum BERARDUM *cit. Tom. I. Cap. I. pag. 10. — 21.*

(*) Curante JOANNE CLERICO. Amstelodami MDCCXXIV.
(**) A Utrecht 1731.

§. II.

TERTULLIANUS *de Monogamia Cap. VIII. (a)*

” Petrum solum invenio maritum per socrum, Monogamum præ-
” sumo per ecclesiam, quæ super illum ædificata, omnem gradum
” ordinis sui de Monogamis erat collocatura. Ceteros cum maritos
” non invenio, aut spadones intelligam necesse est, aut continentes.
” Nec enim si penes Græcos communi vocabulo censentur mulie-
” res & uxores pro consuetudinis facilitate (ceterum est proprium
” vocabulum uxorum) ideo Paulum sic interpretabimur, quasi de-
” monstret, uxores Apostolos habuisse; si enim de matrimoniis dis-
” putaret, quod in sequentibus facit, ubi magis Apostolus aliquod
” exemplum nominare potuisset, recte videretur dicere: Non enim
” habemus potestatem uxores circumducendi sicut ceteri Apostoli &
” Cephas? At ubi ea subjungit, quæ de victuaria exhibitione ab-
” stinentiam ejus ostendunt, dicentis: Non enim potestatem habe-
” mus manducandi & bibendi? non uxores demonstrat ab Apo-
” stolis circumductas, quas & qui non habent, potestatem tamen man-
” ducandi & bibendi habent, sed simpliciter mulieres, quæ illis eo-
” dem instituto; quo & Dominum comitantes ministrabant. Jam
” vero si Christus reprobat Scribas & Phariseos, sedentes in cathe-
” dra Moyse, nec facientes, quæ docerent, quale est, ut & ipse su-
” per cathedram suam collocarat, qui sanctitatem carnis præcipere
” magis, non etiam obire meminissent, quam illis omnibus modis
” insinuaret, & docendam & agendam; imprimis de suo exemplo,
” tunc de cæteris argumentis.”

(a) *Oper. omn. Tom. V. p. m. 574.*

§. III.

CLEMENS ALEXANDRINUS *Stromat. Lib. III. (a)*

” Dicit itaque in quadam epistola: Non habemus potestatem sororem uxo-
” rem circumducendi, sic & reliqui Apostoli? Sed hi quidem ut erat
” con-

„ consentaneum, ministerio prædicationi scilicet, sine ulla distractio-
„ ne attendentes, non ut uxores, sed ut sorores circumducebant
„ mulieres, quæ una ministraturæ essent apud mulieres, quæ domos
„ custodiebant, per quas etiam in Gynæceum absque ulla repre-
„ hensione malave suspicione ingredi posset doctrina Domini,,

(a) Vid. Ss. Patrum Græcorum opera polemica *Vol. V. Tom. II. pag. 439. Wirceburgi MDCCLXXIX.*

§. IV.

ORIGINES in *Numeror. Cap. XXVIII. Homil. 23.* (a)

„ Vereor aliquid dicere, quod ex sermonibus Apostolicis intelligi
„ datur, ne forte videar aliquos contristare. Nam si oratio iusti
„ sicut incensum offertur in conspectu Domini, & elevatio manuum
„ ejus sacrificium est vespertinum, dicit autem Apostolus iis, qui in
„ conjugiiis sunt; Nolite fraudare invicem, nisi forte ex consensu
„ ad tempus, ut vacetis orationi, & iterum in id ipsum fitis: cer-
„ tum est, quia impeditur sacrificium indefinens iis, qui conjugali-
„ bus necessitatibus seerviunt. Unde viderur mihi, quod illius est
„ solius offerre sacrificium indefinens, qui indefinenti & perpetuæ
„ se devoverit castitati.,

(a) *Oper. omn. Tom. I. p. m. 288.*

§. V.

EUSEBIUS CÆSARIENSIS de *Demonst. Evangel. Lib. I. Cap. 9.*

„ Cum Deo favente per Evangelicam Salvatoris nostri doctrinam
„ innumerabiles gentes & populos, in urbibus, & regionibus &
„ agris liceat nobis oculis intueri eodem animo festinantes, & ad
„ sancta Evangelicæ doctrinæ præcepta concurrentes: quibus quidem
„ satis superque sit, si doctores, ac prædicatores divini verbi om-
„ nibus & viræ vinculis, & solitudinibus liberati, possint sufficere.
„ His autem ipsis maxime in præsentia, ut melioribus studiis vacent
„ liberius, sejunctis a re uxoria victus adamatur, veluti iis, qui di-
„ vina & incorporea sobole propaganda, occupati teneantur, & non
„ unius, neque duorum liberorum, sed acervatim innumerabilis
„ multitudinis educationem, sanctamque disciplinam, atque reliquæ
„ instituendæ vitæ curam susceperint.,

IDEM

IDEM *cit. Cap. 9.*
 „ Oportere enim, dicit sermo divinus, episcopum unius uxoris
 „ virum esse. Veruntamen eos, qui sacriati sint, atque in Dei
 „ ministerio cultuque occupati, continere deinceps se ipsos a com-
 „ mercio uxoris decet: qui autem non ad tantum assumpti sint Sa-
 „ cerdotii munus, iis idem sermo divinus indulget, ac propemo-
 „ dum palam omnibus prædicat, quod utique honorabile sit conju-
 „ gium, & torus immaculatus, fornicatores & adulteros iudicaturus
 „ sit Deus.„

§. VI.

S. ATHANASIUS *in Apologia de fuga sua.* (a)

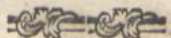
„ Leontius enim accusatus de commercio cujusdam juvenulæ mu-
 „ lieris, iussusque proinde ab Eustotio, ut ab ejus contubernio
 „ abstineret, se ipsum castrandum dedit, quo ita libere ejus com-
 „ mercio uti posset: neque tamen vel ita suspicionem abluere po-
 „ tuit, quominus, cum presbyter esset, deponeretur.„

(a) *Oper. Omn. Tom. II. p. m. 136.*

§. VII.

S. BASILIUS *Epist. ad Gregorium presbyterum.* (a)

„ Legi tuas literas cum omni patientia & longanimitate, & mira-
 „ tus sum, quomodo cum posses per res ipsas nobis breviter
 „ & facile respondere, in iis quidem quorum accusaris, persistere
 „ malueris, proluxa autem oratione, quæ sunt immedicabilia, curare
 „ volueris. Nec primi, nec soli, O Gregori! statuimus, ne mu-
 „ lieres cum viris cohabitarent. Sed lege canonem, qui a sanctis
 „ Patribus nostris Niceæ editus est, qui aperte prohibet, ne sint in-
 „ troductitiæ. In hoc autem situm est cœlibatus decus & honestas,
 „ quod separatus sit a consuetudine & consortio mulierum. Si quis
 „ enim verbo profitens, revera ea faciat, quæ qui cum mulieribus
 „ cohabitant, aperte ostendit, se virginitatis quidem laudem nomi-
 „ ne tantum prosequi, sed a turpi voluptate non recedere. Tanto
 „ magis ergo oportebat, te nostræ postulationi facile acquiescere,
 „ quod dicis te ab omni corporali perturbatione liberum. Neque
 „ enim credo, eum, qui septuaginta annos natus est, cum muliere
 „ animi perturbatione commotum habitare. Nec tanquam propter
 „ tur-

„ turpem aliquam actionem, quæ facta fuerit, statuimus ea, quæ
 „ statuimus. Sed quia ab Apostolo docti sumus, fratri non esse po-
 „ nendum offendiculum, vel scandalum. Scimus autem, quod id,
 „ quod recte fit & sane ab aliquibus, erit aliis occasio ad peccatum.
 „ Ea de causa decrevimus, sanctorum patrum constitutionem se-
 „ quentes, ut a muliere separeris. Quid ergo chorepiscopum in-
 „ culcas, & veteris similtatis recordaris? Quid autem nos insimulas,
 „ quod aures ad admittendas calumnias faciles præbeamus, non au-
 „ tem te ipsum, qui a consuetudine cum muliere non potes rece-
 „ dere? Ejice eam a domo tua, & statue ipsam in monasterio, sit
 „ illa cum virginibus, & viri tibi seruiant, ne nomen Dei per vos
 „ blasphemetur. Quamdiu hæc feceris, myriades, quas scribis in
 „ epistolis, nihil tibi proderunt, sed ociosus morieris. Deoque red-
 „ des rationem tui ocii: sin autem non correctus ausus fueris sa-
 „ cerdotium apprehendere, eris toti populo anathema, & qui te
 „ susceperint, erunt in omni Ecclesia abdicati. „

(a) Oper. omni. p. m. 579.

§. VIII.

S. CYRILLUS HIEROSOLYMITANUS *Catech. XII. Cap. 25. & 26.* (a)

„ Decebat enim eum, qui purissimus est, & puritatis magister, ex
 „ puris prodire thalamis. Si enim is, qui apud Jesum bene
 „ fungitur sacerdotio, abstinet a muliere: ipse Jesus quomodo ex
 „ viro & muliere proditurus foret: *Quoniam tu es*, ait in Psalmis,
 „ *qui extraxisti me de ventre.* Attende diligenter ad illud, *qui extraxisti*
 „ *me de ventre:* quo significatur eum sine virili opera ex virginis
 „ utero & carne extractum & natum esse. Eorum enim, qui nup-
 „ tiali lege nascuntur, alius est modus. Non veretur autem ex hu-
 „ jusmodi membris carnem assumere, qui est ipsorum membrorum
 „ factor. Sed quis tandem hoc nobis dicit: Hieremiæ dicit Domi-
 „ nus: *Priusquam te fingerem, ex utero novi te, & antequam exires ex*
 „ *vulva, sanctificavi te.* Qui igitur in fingendis hominibus, (mem-
 „ bra) contingit, nec id probro ducit; puderetne illum sanctam
 „ carnem, illud suæ deitatis velamen, propter se ipsum effingere. „

(a) Pag. 176. Parisiis 1720. Curante TOUTTEE.

§. IX.

S. GREGORIUS NYSSENUS *de virginitate Cap. XXIV. (a)*

„ Quomodo Dei sacerdotio fungeris, qui ad hoc ipsum, ut mu-
 „ nus offerres, unctus es? munus sane non omnino alienum,
 „ neque suppositum ex iis, quæ tibi extrinsecus eveniunt; sed re-
 „ vera tuum, quod est homo tuus interior, qui tanquam agnus in-
 „ nocens, & perfectus esse debet, ab omnique macula, ac sordibus
 „ remotus. Quomodo hæc ipsa Deo offeres, qui legi non obtem-
 „ peras prohibenti, ne sacra impurus faciat? Ac si Deum tibi appa-
 „ rere expetis, quid causæ est, cur Mosem non audias, qui popu-
 „ lo edicit, ut a nuptiis purus sit, quo Dei aspectum comprehen-
 „ dat? Sin exigua hæc tibi videntur, cum CHRISTO simul cruci-
 „ fixum esse, se ipsum hostiam Deo exhibere, sacerdotem fieri alti-
 „ tissimi, magnoque illo Dei splendore dignum haberi, quæ altiora
 „ nos tibi commentabimur, si quæ ex iis consequantur, levia etiam
 „ putabis? ex eo enim quod simul crucifigare, una etiam vivere, ac
 „ gloria florere, & regnare acquiritur; ex eo autem, quod se ip-
 „ sum Deo quis exhibuit, ab humana natura dignitateque licet in
 „ Angelicam commutari. Ita enim Daniel: *Millies mille astiterunt ei.*
 „ Qui autem est ab eo acceptus, qui verum sacrificium est, sum-
 „ moque Sacerdotum principi se ipsum constituit, manet omnino &
 „ ipse sacerdos in æternum, nec a morte in sempiternum perma-
 „ nere prohibetur. Illius vero, qui dignum se Deum videre pura-
 „ vit, non aliquis alius fructus est, quam hoc ipsum, nempe quod
 „ Deum videre dignus habitus est. Omnis enim spei sum a, om-
 „ nis cupiditatis perfectio, omnis & beneficentiæ, & promissi divi-
 „ ni, & ineffabilium bonorum, quæ neque sensu, neque cognitione
 „ percipi posse, credita sunt, finis hic est, atque caput. Hoc Moses
 „ expetivit, hoc multi Prophetæ, hoc & reges videre cupierunt: fo-
 „ li verbo hi digni putantur, qui corde puri, qui ob hoc ipsum
 „ *beati sunt* & habentur, *quoniam ipsi Deum videbunt*, ex quibus te
 „ unum fieri volumus, qui cum Christo una crucifixus, te purum
 „ Sacerdotem Deo exhibeas: quive omni pura integritate sacrificium
 „ purum factus castitatis, ipsius præsidio te ad adventum Domini
 „ pares, ut tu quoque puro corde Deum aspicias, ut promissio no-
 „ bis facta est a Deo Salvatoreque nostro Jesu Christo, cum quo
 „ „ glo.

„ gloria omnipotenti Deo, una cum Spiritu sancto in sempiterna
 „ Sæcula. „

(a) *Oper. omn. p. m. 402.*

§. X.

S. CHRYSOSTOMUS *de patientia Job. Homil. II. (a)*

„ Paulus enim apostolus, ubi ad gentes proficiscitur, summum
 „ virtutis pondus illis non imposuit: sed ubi in orbe adulteriis
 „ fornicationibusque repleto, voluit orbis pastores constituere, &
 „ quoniam virtutes raro inveniebantur, episcopos ordinans, Tiro
 „ dixit: *Constituere episcopos, sicut ego tibi disposui: si quis est sine crimine.*
 „ Porro irreprehensibile tunc locum non habuit, quandoquidem pie-
 „ tatis vigor deficiebat. Magnum irreprehensibilem esse: medium
 „ autem, sine crimine esse: magnum malum in hominibus, vel exi-
 „ guum bonum, & propterea dixit: *Et unius uxoris virum:* non ea
 „ ratione quod id nunc in ecclesia observetur. Oportet enim om-
 „ ni prorsus castitate sacerdotem ornatum esse. Sed quod id quan-
 „ doque ad eos, qui in fornicatione erant, magnum fuit, ideo di-
 „ cit: *Constituere episcopos sicut ego disposui tibi: Si quis est sine crimine,*
 „ *unius uxoris vir:* non quod id legis loco posuerit, sed quod erro-
 „ ri ignoscebat. Sciebat enim, quoniam florente pietatis verbo, sua
 „ industria bonum sibi natura vendicabat. Electioque melior fit,
 „ quum irreprehensibilis, justus, ac verax deligatur (primum igitur
 „ non est justum, fieri irreprehensibilem, non sanctum) Vultu non
 „ facie figuram quamdam præ se ferat, aliumque habens mentis ha-
 „ bitum: nec is, qui prudentia obumbratus, incontinentia vero in-
 „ datus: non justiciam quidem extrinsecus ferens, maliciam vero
 „ intrinsecus fovens, hic verax, atque illico Deum colens: cum enim
 „ fuerit irreprehensibilis, cum justus, cum verax, tunc vera reli-
 „ gio, verusque Dei cultus perficitur. „

IDEM *ad Timoth. I. Cap. III. Homil. X. (b)*

„ Si igitur qui uxorem duxit, sollicitus est quæ sunt mundi: epif-
 „ scopum autem hujusmodi sollicitudine tangi minime convenit:
 „ quomodo superius dixit: *Unius uxoris virum?* Quidam ut dixi, il-
 „ lum, qui post uxoris obitum constitueretur episcopus, significasse
 „ intelligunt. Alioqui licet, eum, qui uxorem habeat, quasi non

„ habentem esse. Tunc nempe istud rite concessit pro tempore,
 „ ac pro rei natura, quæ tunc inerat. „

IDEM *de Sacerdotio Lib. III (c)*

„ **A**c certe Episcopum conyenit & studio acri, & perpetua vitæ
 „ continentia tanquam adamantinis armis circumseptum, quo-
 „ quo versus circumspicere, necubi nudo quis aut neglecto loco de-
 „ prehenso letale vulnus adferat. „

(a) *Oper. omn. Tom. I. p. 255. Parisiis 1687. Curante DUCÆO.*

(b) *Tom. IV. pag. 652.*

(c) *Tom. V. pag. 207.*

§. XI.

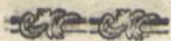
S. HIERONYMUS *adversus Jovinianum Lib. I. Cap. 19. (a)*

„ **S**ed & ipsa episcopalis electio mecum facit. Non enim dicit:
 „ eligatur Episcopus, qui unam ducat uxorem, & filios faciat:
 „ sed qui unam habuerit uxorem, & filios in omni subditos disci-
 „ plina. Certe confiteris non posse esse Episcopum, qui in episco-
 „ patu filios faciat: alioquin si deprehensus fuerit, non quasi vir te-
 „ nebitur, sed quasi adulter damnabitur. Aut permittit Sacerdoti-
 „ bus exercere opera nuptiarum, ut idem sint virgines, quod ma-
 „ riti: aut, si Sacerdotibus non licet uxores tangere, in eo sancti
 „ sunt, quia imitantur pudicitiam virginalem. Sed & hoc inferen-
 „ dum. Si Laicus & quicumque fidelis orare non potest, nisi careat
 „ officio conjugali: Sacerdoti, cui semper pro populo offerenda
 „ sunt sacrificia, semper orandum est. Si semper orandum est, er-
 „ go semper carendum matrimonio, nam & in veteri Lege, qui
 „ pro populo hostias offerebant, non solum in domibus suis non
 „ erant, sed purificabantur ad tempus ab uxoribus separati, & vinum
 „ & siceram non bibebant, quæ solent libidinem procurare. „

IDEM *in Apolog. ad Pammachium. (c)*

„ **C**hristus virgo, virgo Maria, utriusque sexus virginitatem dedi-
 „ cavere. Apostoli vel virgines, vel post nuptias continentes:
 „ episcopi, presbyteri, diaconi, aut virgines eliguntur, aut vidui,
 „ aut certe post sacerdotium in æternum pudici. „

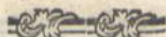
IDEM

IDEM *adversus Vigilantium Cap. I. (c)*
,, Prò nefas: Episcopus sui sceleris dicitur habere consortes: si ta-
,, men episcopi nominandi sunt, qui non ordinant diaconos, ni-
,, si prius uxores duxerint: nulli cælibi credentes pudicitiam, immo
,, ostendentes, quam sancte vivant, qui male de omnibus suspican-
,, tur, & nisi prægnantes uxores viderint clericorum, infantesque
,, de ulnis matrum vagientes, Christi Sacramenta non tribuunt.
,, Quid facient orientis Ecclesiæ? Quid Ægypti & Sedis Apostoli-
,, cæ: quæ aut virgines Clericos accipiunt, aut continentes, aut si
,, uxores habuerint, mariti esse desistunt? ,,

IDEM *in Epist. ad Titum Lib. I. Cap. I lit. a. (d)*

,, Quod autem ait, *unius uxoris vir*: sic intelligere debemus, ut non
,, omnem monogamum digamo putemus esse meliorem: sed
,, quo is possit ad monogamiam & continentiam cohortari, qui sui
,, exemplum præferat in docendo. Esto quippe aliquem adolescen-
,, tulum conjugem perdidisse, & carnis necessitate superatum, acce-
,, pisse uxorem secundam: quam & ipsam statim amiserit, & dein-
,, cept vixerit continenter: alium vero usque ad senectam habuisse
,, matrimonium, & uxoris usum, & ut plerique existimant, felicitä-
,, tem, nunquam a carnis opere cessasse: quis vobis e duobus vi-
,, detur esse melior, pudicitior, continentior? Utrique ille, qui in-
,, felix etiam in secundo matrimonio fuit, & postea pudice & sancte
,, conversatus est: & non is, qui ab uxoris amplexu nec senili est
,, separatus ætate. Non sibi ergo applaudat, quicumque quasi mo-
,, nogamus eligitur, quod omni digamo sit melior: cum in eo ma-
,, gis sit electa felicitas, quam voluntas. Quidam de hoc loco ita
,, sentiunt. Judaicæ inquit, consuetudinis fuit, vel binas uxores
,, habere, vel plures: quod etiam in veteri lege de Abraham & Ja-
,, cob legimus. Et hoc nunc volunt esse præceptum, ne is, qui
,, episcopus eligendus est, uno tempore duas pariter habeat uxores.
,, Multi superstitiosius magis, quam verius, etiam eos, qui cum gen-
,, tiles fuerint, & unam uxorem habuerint, qua amissa, post bap-
,, tismum Christi alteram duxerint, putant in sacerdotio non legen-
,, dos: cum utique si hoc observandum sit, illi magis ab episcopatu
,, arceri debeant, qui vagam per meretrices ante exercentes libidi-
,, nem, unam regenerati uxorem acceperint, & multo detestabilius
,, sit, fornicatum esse cum pluribus, quam digamum reperiri: quia
,, in

„ in alio infelicitas matrimonii est, in alio ad peccandum prona
 „ lascivia.,,

IDEM *de septem ordinibus Eccles.* (e)

„ Uxori tuæ propter antiquam consuetudinem, ac periculum sa-
 „ cerdotii, non des animam tuam in potestatem, ne forte in
 „ similitudinem Adæ in paradiso positus confundaris, atque accep-
 „ tam legem, si peccaveris, perdas: ac nuditatis tuæ conscius, con-
 „ fusionem mentis excipias, & locum consecrationis amittas. Aman-
 „ da quidem uxor est, sed sicut ecclesia, aut templum Dei: orandum
 „ cum ea, legendum, abstinendum, communicandum in altario, non
 „ in opere: spiritu, non carne vivendum. Venerari autem & te
 „ propter conjunctionem legis debet, non desiderare propter con-
 „ suetudinem delinquendi: quia aperte tibi usum conjugii interdic-
 „ tum esse perpendis, cum te Episcopum esse cognoscis. Habere se
 „ & illa ex hoc Christum gaudeat, non maritum: esse cum Deo,
 „ non habitare cum conjuge: possidere intra domesticos parietes
 „ vernaculam sanctitatem: exulter in Domino, gratias agat Deo, quod
 „ de corruptione liberata est: tibi quoque debitor sit, quod ad hoc
 „ officium volasti, qua consentiente electus es a Domino, quod prius
 „ de omnibus cum tuis, ut decuit, transegisti, quam Episcopatum
 „ rogatus acciperes, & separatus a conjuge in ecclesia permaneres.,,

(a) *Oper. omn. Tom. II. p. m. 338.*

(b) *Cit. Tom. II. pag. 395.*

(c) *Cit. Tom. II. pag. 407.*

(d) *Tom. VI. pag. 199.*

(e) *Tom. IX. pag. 51.*

§. XII.

S. EPIPHANIUS *contra hæreses Lib. II. Tom. I. Hæres. 48.* (a)

„ Et gaudet quidem his, qui approbatum Dei cultum præstare
 „ possunt, & virginitatem ac castitatem, & continentiam exer-
 „ cere deligunt. Verum unas nuptias honorat, etiamsi maxime sa-
 „ cerdotii dona per eos, qui ab unis etiam nuptiis se continuerunt,
 „ & in virginitate vitam degunt, se ornasse præexpressit, velut etiam
 „ Apostoli ipsius ecclesiasticam sacerdotii regulam ordinate, ac san-
 „ cte constituerunt.,,

IDEM

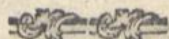
IDEM *cit. Tom. I. Heres. 59. (b)*

Quæ autem ad sacerdotium tradita sunt, propter eminentiam celebrationis sacrorum, ea ad omnes æqualiter ferri putaverunt, quum audierint, quod oportet episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum, continentem. Similiter & diaconum & presbyterum. Revera enim non suscipit sancta Dei prædicatio post Christi adventum eos, qui a nuptiis, mortua ipsorum uxore, secundis nuptiis conjuncti sunt, propter excellentem sacerdotii honorem ac dignitatem. Et hæc certo sancta Dei Ecclesia cum sinceritate observat. Sed & adhuc viventem & liberos gignentem unius uxoris virum non suscipit, sed eum, qui se ab una continuit, aut in viduitate vixit, Diaconum & Presbyterum & Episcopum & Hypodiamonum: maxime ubi sinceri sunt canones Ecclesiastici. At, dices mihi, omnino in quibusdam locis, adhuc liberos gignere & Presbyteros & Diaconos & Hypodiamonos. At hoc non est juxta canonem, sed juxta hominum mentem, & quæ per tempus elanguit, & propter multitudinem, quum non inveniretur ministerium. Nam quod decentius est, id semper Ecclesia per Spiritum sanctum bene disposita videns, statuit apparare, ut cultus divini indistracti Deo perficerentur & spirituales necessitates cum omni benevola conscientia peragerentur. Dico autem quod decorum est, propter repentina ministeria ac necessitates, ut Presbyter & Diaconus & Episcopus Deo deditus sit. Si enim etiam populo præcipit S. Apostolus dicens, ut ad tempus vacent orationi: quanto magis sacerdoti idem præcipit? ut indistractus sit, inquam, ad vacandum secundum Deum sacerdotio, quod in spiritualibus necessitatibus ac usibus perficitur.

IDEM *Lib. I. l. Tou. II. Heres. 80. in Compendiaria vera doctrina. (c)*

Vertex autem horum omnium, aut mater, ut ita dicam, genitrix est sanctum *Sacerdotium*, ex virginibus quidem ut plurimum procedens: si vero non ex virginibus, at ex solitariam vitam degentibus; Si vero non suffecerint ad ministerium, ad solitariam vitam degentibus, de his, qui continent a propriis uxoribus, aut ab unis nuptiis viduitatem servantibus. Nam eum, qui secundas nuptias contraxit, non licet in ipsa ad sacerdotium suscipere: etiamsi is, qui ab initio continens viduus fuerit, possit habere locum Episcopi & Presbyteri & Diaconi & Subdiaconi.

„ Post

» Post hoc sacerdotium deinceps est *lectorum ordo*, ex omnibus or-
 » dinibus constans, hoc est, virginibus, & solitariam vitam degen-
 » tibus, & continentibus, & viduis, & his qui adhuc sunt in vene-
 » rando conjugio: si vero fuerit opus, etiam ex his, qui post obi-
 » tum primæ uxoris secundam duxerunt. Non enim est sacerdos
 » ipse lector, sed velut scriba sermonis.,»

(a) *Oper. omn. p. m. 97.*

(b) *Ibid. pag. 118.*

(c) *Ibid. pag. 261.*

§. XIII.

S. AMBROSIIUS *de Officiis Lib. I. Cap. 50. (a)*

» Quomodo autem potest hortator esse viduitatis, qui ipse conju-
 » gia frequentaverit? Inoffensum autem exhibendum & imma-
 » culatum ministerium, nec ullo conjugali coitu violandum cognos-
 » citis, qui integro corpore, incorrupto pudore, alieni etiam ab ip-
 » so consortio conjugali, sacri ministerii gratiam recepistis. Quod
 » eo non præterii, quia in plerisque abditioribus locis cum ministe-
 » rium gerent, vel etiam sacerdotium, filios susceperunt: & id
 » tanquam usu veteri defendunt, quando per intervalla dierum sa-
 » crificium deferebatur, & tamen castificabatur etiam populus per
 » biduum, aut triduum, ut ad sacrificium purus accederet, ut in
 » veteri testamento legimus: Et lavabat vestimenta sua. Si in figura
 » tanta observantia, quanta in veritate? Disce sacerdos atque levi-
 » ta, quid sit lavare vestimenta tua, ut mundum corpus celebrandis
 » exhibeas sacramentis. Si populus sine ablutione vestimentorum
 » suorum prohibebatur accedere ad hostiam suam, tu illotus mente
 » pariter & corpore, audes pro aliis supplicare, audes pro aliis mi-
 » nistrare?»,

(a) *Oper. Omn. Tom. IV. p. m. 38.*

§. XIV.

S. AUGUSTINUS *de opere monachorum Cap. IV. (a)*

» Ad hoc enim & fideles mulieres, habentes terrenam substantiam
 » Ababant cum eis, & ministrabant eis de substantia sua, ut nul-
 » lius indigerent horum, quæ ad necessaria vitæ hujus pertinent.
 » Quod beatus Paulus licere quidem sibi demonstrat, sicut & cæ-
 » teri

„ teri Apostoli faciebant, sed ea potestate se uti noluisse postea com-
„ memorat. Hoc quidem non intelligentes, non sororem mulierem
„ cum ille diceret: *Nunquid non habemus potestatem sororem mulierem*
„ *circumducendi*, sed uxorem interpretati sunt. Fefellit eos verbi
„ græci ambiguitas, quod & uxor & mulier eodem verbo græce
„ dicitur: quanquam hoc ita posuerit Apostolus, ut falli non de-
„ buerint, quia neque mulierem tantummodo ait, sed sororem mu-
„ lierem, neque ducendi, sed circumducendi: veruntamen alios in-
„ terpretes non fefellit hæc ambiguitas, quia sororem mulierem,
„ non uxorem interpretati sunt.,

IDEM *de adulterin. conjug. Lib. II. Cap. 20. (b)*

„ Unde istos, qui virilem excellentiam non purant nisi peccandi
„ licentiam, quando terremus, ne adulterinis conjugiiis hærendo
„ pereant in æternum, solemus eis proponere etiam continentiam
„ clericorum, qui plerumque ad eandem farcinam subeundam capi-
„ untur inviti, eamque susceptam usque ad debitum finem, Domi-
„ no adjuvante, perducunt.,

IDEM *de tempore Sermon. CCL. Dominicæ XXV. Sermon. I. (c)*

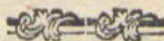
„ Omnibus enim castitas pernecessaria est, sed maxime ministris
„ Christi altaris, quorum vira aliorum debet esse eruditio, &
„ assidua salutis prædicatio. Tales enim decet dominum habere mi-
„ nistros, qui nulla contagione carnis corrumpantur, sed potius con-
„ tinentia castitatis splendeant, & totis honestis fulgeant in populo
„ exemplis: quibus Dominus per legislatorem dicit, *Sancti estote, quia*
„ *& ego sanctus sum Dominus Deus vesterv. Deus enim lux est, & tene-*
„ *bræ in eo non sunt ullæ: nec aliqua fœditas ei sociari potest.,*

IDEM *ad fratres in eremo Sermon. XXXVII. (d)*

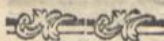
„ Hæc est illa sancta virtus, quam astringere nos docet Apostolus;
„ *Fornicatio & omnis immunditia non nominetur in vobis*, ne mens
„ vestra colloquiis malis possit corrumpi. Ideo fratres attendite, quod
„ non solum a vobis removenda est fornicatio sed etiam omnis sus-
„ picio falsa. Non decet clericum cum mulieribus federe, vel fa-
„ bulari, vel domum ejus frequentare, ne suspicio mala inde pro-
„ grediatur. O quam villis, o quam miser & pusillanimis reputatur
„ clericus, qui frequenter cum mulieribus conversatur. Insuper val-
„ de est, & inexpertus, qui amicitias mulierum procurat. Et ideo

C

„ vos,

„ vos, qui estis lux mundi, & civitas in monte situata, sic famam
 „ vestram custodire debetis, ut non erubescant de detractoribus lau-
 „ datores. Attendite etiam fratres, attendite, quod dicit Apostolus:
 „ *Fornicatio & immunditia.* Fornicatio enim est naturalis mulierum
 „ concubitus, sed illicitus. Fornicatio est cum meretricibus agere.
 „ Mulier sive adultera, sive concubina, meretrix vocatur. Fornica-
 „ tio enim ideo clericis interdicitur, quia cum simus ministri Domi-
 „ ni, membra meretricis non efficiamur. O quam turpe est, cleri-
 „ cum a meretrice duci captivum. *Qui enim adhæret meretrici, unum*
 „ *corpus efficitur.* Et ideo scire debemus, quod malum est fornicari.
 „ Nam si conjugium sacerdotibus prohibetur, quanto magis crimen
 „ fornicationis in nobis æstimabitur? Ecce enim fratres, laicis con-
 „ jugatis ad tempus abstinere præcipitur, ut vacent orationi, & sa-
 „ cerdotes, quos corpus Domini consecrare omni die oportet, con-
 „ cubinas in domo tenere non erubescunt. Ecce quomodo vasa
 „ vestra possidere in sanctificatione sciatis. Scitis enim fratres, quod
 „ die quadam David venit ad Achimelech sacerdotem, & ait David
 „ esuriens: Da mihi aliquid cibi. Et respondit: *Non habeo panes lai-*
 „ *cales ad manus, sed tantum panem sanctum,* Et ideo dic mihi o Da-
 „ vid *sunt mundi pueri tui a mulieribus?* Et ait: *sunt ab beri, & nudius-*
 „ *tertius.* Et sic dedit sacerdos eis sanctificatum panem. Si ergo in-
 „ terrogavit Sacerdos, utrum servi David mundi essent propter panes
 „ propositionis accipiendos: quid facere nos debemus miseri Sacer-
 „ dotes propter corpus Domini accipiendum? O fratres mei, sic &
 „ sacerdos paganorum, dum offerre debet Diis suis incensa, ab om-
 „ ni malo ut potest, abstinere. Ecce ego jam Episcopus Hipponen-
 „ sis eram, & cum quibusdam servis Christi ad Æthiopiam per-
 „ rexi, ut eis sanctum Christi evangelium prædicarem, & vidimus
 „ ibi multos homines ac mulieres capita non habentes, sed oculos
 „ grossos fixos in pectore, cætera membra æqualia nobis habentes:
 „ inter quos sacerdotes eorum vidimus uxoratos, tantæ tamen ab-
 „ stinentiæ erant, quod licet uxores sacerdotum omnes haberent,
 „ nunquam tamen nisi semel in anno eas tangere volebant, qua die
 „ ab omni sacrificio abstinere? Vidimus & in inferioribus parti-
 „ bus Æthiopiæ homines unum oculum tantum in fronte habentes,
 „ quorum sacerdotes a conversationibus hominum fugiebant, ab om-
 „ ni libidine carnis se abstinere, & in septimana in qua Diis suis
 „ thura offerre debebant, ab omni labe carnis abstinere se: nihil
 „ fume-

„ fumebant, nisi metretam aquæ per diem, & sic contenti manen-
„ res digne sacrificium diis suis offerebant.„

(a) *Oper. omn. Tom. III. p. m. 260.*

(b) *Tom. VI. pag. 317.*

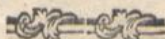
(c) *Tom. X. pag. 358.*

(d) *Cit. Tom. X. pag. 655.*

§. XV.

S. ISIDORUS PELUSIOTA *Lib. III. Epist. 176. (a)*

„ Paulus tanquam pennatus agricola, universum pene orbem per
„ agravit, atque extremos usque terræ angulos grassatus est,
„ tum auditores suos optimis legibus instituens, tum iis etiam, qui-
„ bus eum audire minime contigit, divinam doctrinam inferens.
„ Quocirca illos quidem mulieres etiam comitabantur, non ut libe-
„ ros procrearent, aut una cum ipsis vitæ consuetudinem haberent,
„ verum ut ex suis facultatibus subministrarent, ac paupertatis præ-
„ cones alerent: hunc autem, qui ad ipsos usque terræ fines cur-
„ rebat, sequi nec permissæ sunt, nec potuerunt. Quid vero mi-
„ rum scæminas relictas fuisse, cum etiam Barnabas individuus alio-
„ qui comes, ad infinitum illum cursum ac laborem claudicans, pri-
„ mas ipsi concesserit? Siquidem quo tempore cum eo versabatur,
„ hæc verba habebat Paulus, *Nunquid non habemus potestatem sororem*
„ *mulierem circumducendi, sicut & reliqui Apostoli, & fratres Domini, &*
„ *Cephas? An solus ego & Barnabas non habemus potestatem hoc faciendi?*
„ Non quod ii, qui virginitatem suadebant, & castitatem prædica-
„ bant, ac virginum choros moderabantur, cum mulieribus consue-
„ tudinem haberent, quis enim eos virginitatem suadentes tulisset,
„ siquidem ipsimet in voluptatum cœno se se volutantes deprehen-
„ sissent? Non igitur hoc ait, nam alioquin mulierem uxorem di-
„ xisset, quemadmodum notarii in iis contractibus, qui ad dotes per-
„ tinent, scribere consueverunt: alere ac vestire, quemadmodum mu-
„ liere uxore dignum est, pro facultatum captu: mulierem videlicet
„ ob naturam collocantes, uxorem autem ob vitæ consuetudinem, sed
„ quia ipsos sequebantur, ex bonis suis paupertatis magistris alentes,
„ idcirco sororem quidem dixit, ut castitatem indicaret: mulierem au-
„ tem, ut naturam declararet. Mulier quippe virgo quoque appel-
„ latur, etiamsi intacta sit: mulier ob formam, etiamsi integra sit:

„ mulier ob naturam, etiamsi masculi congressus expers sit. Quod
 „ autem hoc a scopo minime aberret, hinc liquet, quod idem hic
 „ Paulus, cujus dictum nonnulli subdola interpretatione depravare
 „ minime dubitant, de eo loquens, quod Salvator secundum car-
 „ nem ex sancta virgine Maria natus sit, his verbis usus est, *factum*
 „ *ex muliere*. Quid ais Paule? Virginem mulierem appellas? Ita,
 „ inquit, mulierem ob naturam appello, virginem autem mente te-
 „ neo. Mulier enim est virgo, etiamsi alioqui a virili contractu alie-
 „ na sit; Mulier ob speciem & effictionem. Virgo propter integri-
 „ tatem & puritatem. „

(a) *Magn. Biblioth. veter. Patrum Tom. V. Part. II. p. m. 591.*

§. XVI.

FULGENTIUS FERRANDUS in *Breviar. Canon. Tit. XVI.* (a)

„ **U**t Episcopi, presbyteri, & diaconi ab uxoribus abstineant. „

(a) Apud VOELLUM, & JUSTELLUM *Biblioth. Jur. Canon. Tom. I. pag. 448.* & PITHOEUM in *Cod. Canon. pag. 305.*

§. XVII.

S. GREGORIUS TURONENSIS *Histor. Franc. Lib. I. Cap. 39.* (a)

„ **A** pud Arvernos vero post Stremonium Episcopum prædicato-
 „ remque, primus episcopus Urbicus fuit, ex Senatoribus con-
 „ versus, uxorem habens: quæ juxta consuetudinem ecclesiasticam,
 „ remota a consortio Sacerdotis religiose vivebat. Vacabant enim am-
 „ bo orationi, eleemosynis, atque operibus bonis. „

(a) *Oper. omn. pag. 29.* curante RUINART. Lutetiæ Parisiorum MDCXIX.

§. XVIII.

S. ISIDORUS HISPALENSIS *de Off. Ecclesiast. Lib. II. Cap. 5.* (a)

„ **T**enebit quoque illam supereminentem donis omnibus charita-
 „ tem, sine qua omnis virtus nihil est, custos enim castitatis
 „ charitas, locus autem hujus custodis humilitas. Habebit etiam in-
 „ ter hæc omnia & castitatis eminentiam, ita, ut mens Christo de-
 „ dita, ab omni inquinamento carnis sit munda & libera. Inter
 „ hæc oportebit eum sollicita dispensatione curam pauperum gere-
 „ re,

„ re, esurientes pascere, vestire nudos, suscipere peregrinos, cap-
 „ tivos redimere, viduas ac pupillos tueri, pervigilem in omnibus
 „ exhibere curam, providentiam habere, & distributionem discretam.
 „ In quo etiam hospitalitas ita erit præcipua, ut omnes cum benigni-
 „ tate & charitate suscipiat. Si enim omnes fideles illud Evangelium
 „ audire desiderant; Hospes fui & suscepistis me; quanto magis
 „ Episcopus, cujus diversorium cunctorum debet esse receptaculum?
 „ Laicus enim unum aut duos suscipiens implevit hospitalitatis of-
 „ ficium; Episcopus, si non omnes susceperit, inhumanus est. In
 „ negotiis autem secularibus dirimendis oportet eum causam merito
 „ discernere, non gratia; neque enim sic debet Episcopus suscipe-
 „ re potentem, ut contristet contra justitiam pauperem, neque pro
 „ paupere auferre justitiam a potente. Non defendat improbum,
 „ nec sancta indigno committenda arbitretur, neque arguat, & im-
 „ pugnet, cujus crimen non reprehendit. Erit quoque illi etiam
 „ juxta Apostolum mansuetudo, patientia, sobrietas, moderatio, ab-
 „ stinentia, sive pudicitia, ut non solum ab opere immundo se ab-
 „ stineat, sed etiam ab oculi, oris, & cogitationis errore. „

IDEM *Lib. II. Cap. 10. (b)*

„ Subdiaconi, qui apud *græcos* hypodiaconi vocantur, in Ezdra
 „ inveniuntur, appellanturque ibi Nathinnai, id est, in humili-
 „ tate Deo servientes. Ex eorum ordine fuit ille Nathanael, qui in
 „ Evangelio Joannis divina prodizione commotus, salvatorem me-
 „ ruit confiteri, quique etiam ad primum divinitatis indicium fide-
 „ lis enituit, protestante Domino, ac dicente: Ecce vere Israelita,
 „ in quo dolus non est. Denique isti oblationes in templo Domini
 „ suscipiunt a populis, isti obediunt officiis levitarum, isti quoque
 „ vasa corporis & sanguinis Christi diaconibus ad altarium offerunt.
 „ De quibus quidem placuit Patribus, ut quia sacra mysteria con-
 „ tractant, casti sint, & continentes ab uxoribus, & ab omni car-
 „ nali immunditia sint liberi, juxta quod illis propheta dicente ju-
 „ betur: Mundamini, qui fertis vasa Domini. Hi igitur cum ordi-
 „ nantur, sicut Sacerdotes & Levitæ, manus impositionem non sus-
 „ cipiant, sed patenam tantum, & calicem de manu episcopi, & ab
 „ archidiacono scyphum aquæ, cum aqua manili & manucergium
 „ accipiunt. „

(a) *Oper. Omn. Tom. II. p. m. 114.*

(b) *Cit. Tom. II. pag. 115.*

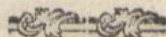
§. XIX.

V. BEDA *de Tabernaculo Lib. III. Cap. 9. (a)*

» Verum quia de cæteris supra tractatum est, feminalia hæc, quæ
 » ad operiendam carnis turpitudinem fieri mandantur, illam
 » castimoniam portionem, quæ ab appetitu copulæ conjugalis cohi-
 » ber, proprie designant, sine qua nemo vel sacerdotium suscipere,
 » vel ad altaris potest ministerium consecrari, id est, si non aut vir-
 » go permanserit, aut contra uxoriæ conjunctionis fœdera solverit.
 » Quod videlicet genus virtutis nulli per legem Dei necessario im-
 » peratum, sed voluntaria est devotio, ne Domino offerendum,
 » dicente ipso de hoc: Non omnes capiunt verbum istud. Ad
 » quam tamen benigna mox exhortatione eos, qui possint, invitat,
 » dicens: Qui potest capere, capiat. Et paulo post eisdem, qui vel
 » uxorem, vel alios cognatos, & implicamenta mundi hujus prop-
 » ter ipsum reliquerint, centuplum promittit in hac vita præmium,
 » & in sæculo futuro vitam æternam. Unde certe gratia distinctionis
 » non Moyses hoc indumento vestiri Aaron & filios ejus jubetur,
 » sicut de prioribus dicitur: Vestiesque his omnibus Aaron fratrem
 » tuum, & filios ejus cum eo. Sed facies, inquit, feminalia linea,
 » ut operiant carnem. Ipsi, inquit, operant carnem turpitudinis
 » suæ, tu feminalia pontifici & filiis ejus facies, tu castitatis regulam
 » docebis, tu abstinendum ab uxorio complexu eis, qui sacerdotio
 » functuri sunt, intinabis. Nulli tamen violentum hujusmodi con-
 » tinentiæ jugum impones: Sed quicumque Sacerdotes fieri, ac mi-
 » nisterio servire altaris volunt, ipsi sua sponte uxorum servi esse
 » desistent.,»

IDEM *in Lucae Evang. Cap. I. Lib. I. Cap. 3. (b)*

» Hoc est, quod dixi, quod vicis suæ tempore pontifices, templi
 » tantum officiis mancipari, non solum a complexu uxorum,
 » sed ab ipso quoque domorum suarum abstinerent ingressu. Ubi
 » nostri temporis sacerdotibus, quibus semper altari servire jubetur,
 » perpetuo servandæ castitatis exemplum datur. Quia enim tunc
 » Sacerdotalis ex stirpe Aaron successio quærebatur, necessario tem-
 » pus substituendæ soboli procurabatur. At quia nunc non carna-
 » lis successio, sed perfectio spiritalis inquiritur, consequenter sa-
 » cerdo-

„ cerdotibus, ut semper altari queant adstare, semper ab uxoribus
 „ continendum, semper castitas observanda præcipitur.,,

(a) *Oper. omn. Tom. I. p. m. 268.*

(b) *Tom. II, pag. 45. Conferatur DISTINCT. XXXI. C. 2.*

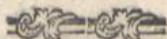
§. XX.

HINCMARUS REMENSIS *Capitular. Cap. 21. (a)*

„ **E**t ut sanctus Innocentius, & prædecessor ejus Siricius scribunt,
 „ si prisca temporibus de templo Dei sacerdotes anno vicis suæ
 „ non discedebant, sicut de Zacharia legimus, nec domum suam
 „ omnino rangebant, quibus utique propter sobolis successionem
 „ uxoris usus fuerat relaxatus, quia ex alia tribu, & præter ex se-
 „ mine Aaron, ad Sacerdotium nullus fuerat præceptus accedere,
 „ quanto magis hi sacerdotes vel Levitæ pudicitiam servare debent,
 „ quibus vel sacerdotium, vel ministerium sine successione est, nec
 „ præterit dies, quo vel a sacrificiis divinis, vel a baptismatis offi-
 „ cio vacent? Nam si Paulus etiam laicis scribit dicens, *Abstinete ad*
 „ *tempus, ut vacetis orationi*, quanto magis sacerdotes, quibus & oran-
 „ di & sacrificandi jure officium est, semper debent ab ejusmodi
 „ consortio abstinere? qui si contaminatus fuerit, a carnali concu-
 „ piscencia, quo pudore vel sacrificare forsitan usurpabit? aut qua
 „ conscientia, quove merito exaudiri se credit, cum dictum sit,
 „ *Omnia munda mundis, inquinatis autem & infidelibus nihil mundum?*
 „ Et ne quis dicat: si habito cum mulieribus, sufficit mihi conscien-
 „ tia mea, dicente Apostolo, *Gloria nostra hæc est, testimonium con-*
 „ *scientiæ nostræ*, attendat, quod item idem dicit Apostolus, per
 „ quem, ut ipse veraciter fateretur, loquitur Christus, *Providentes bo-*
 „ *na non solum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus.* Et item
 „ præcipit, ut sine offensione omnibus simus, ne pereat in nostra
 „ conscientia frater, propter quem Christus mortuus est, sic inqui-
 „ ens, *Peccantes in fratres, & percutientes conscientiam eorum infirmam,*
 „ *in Christum peccatis.* Et ideo repleti Spiritu sancto statuerunt sancti
 „ Patres nostri, ut ministri altaris mulieribus non cohabitent, neque
 „ subintroducant secum mulieres, ne vel concupiscencia conscientiam
 „ suam urant, vel consensu pessimo polluant, & ne vel mala sus-
 „ picione infirmorum conscientias maculent.,,

(a) *Oper. omn. Tom. I. pag. 719. Curante SIRMONDO, Lutetiæ Parisiorum MDCXLV.*

§. XXI.

§. XXI.

S. PETRUS DAMIANI *Lib. V. Epist. 13. (a)*

„ Unde videtur mihi, ut a præfenti die omnibus Episcopis dica-
 „ tur, ut nullum facere subdiaconum præsumant, nisi qui caste
 „ se victurum promiserit, quatenus & præterita, quæ per propofi-
 „ tum mentis appetita non sunt, violenter non exigantur, & futu-
 „ ra caute caveantur. Qui vero post eandem prohibitionem, quæ
 „ ante triennium facta est, continenter cum suis uxoribus vixerant,
 „ laudandi, atque remunerandi sunt: & ut in bono suo permaneant,
 „ exhortandi. Eos autem, qui post prohibitionem factam se a suis
 „ uxoribus continere noluerunt, pervenire ad sacrum ordinem no-
 „ lumus: quia nullus debet ad ministerium altaris accedere, nisi cu-
 „ jus castitas ante susceptum ministerium fuerit probata. Item &
 „ decretum Leonis Papæ: *Nam cum extra clericorum ordinem constitu-
 „ tis nuptiarum societati, & procreationi filiorum studere sit liberum, ad ex-
 „ hibendam tamen perfectæ continentie puritatem, nec subdiaconis quidem con-
 „ nubium carnale conceditur, ut & qui habent, sint tanquam non habentes,
 „ & qui non habent, permaneant singulares.* Quod si in hoc or-
 „ dine, qui quartus est a capite, dignum est custodiri, quanto ma-
 „ gis a primo, vel secundo, tertiove servandum est? ne aut leviti-
 „ co, aut presbyterali honore, aut Episcopali excellentia quisque
 „ idoneus æstimeretur, qui se a voluptate uxoria, necdum frænasse
 „ detegitur? Item Papa Silvester: *Nulli autem Subdiaconorum ad nup-
 „ tias transire permittentes, præcipimus, ne aliqua hoc prævaricatione præ-
 „ sumpserit.* Quod si contemnenda tot Apostolicorum virorum de-
 „ creta duxeritis, ac per eorum ora tanquam toridem organa lo-
 „ quentis Spiritus sancti statuta spreveritis, quam de vobis beatus
 „ Papa Damasus sententiam profert, dignum est, auiliatis: *Violato-
 „ res, inquit, voluntarii canonum graviter a Sanctis Patribus judicantur,
 „ & a spiritu sancto, cujus instinctu, ac dono ditati sunt, damnantur.* Quo-
 „ niam blasphemare Spiritum Sanctum non incongrue videntur, qui
 „ contra eosdem sanctos canones non necessitate compulsi, sed li-
 „ benter, ut præfixum est, aliquid aut proterve agunt, aut loqui
 „ præsumunt. aut facere volentibus sponte consentiunt. Talis enim
 „ præsumptio manifeste unum genus est blasphemantium Spiritum
 „ Sanctum, quoniam, ut jam prælibarum est, contra eum agit, cu-
 „ jus jussu & gratia iidem sancti editi sunt canones. Audiant ergo,
 „ qui

„ qui nobis obſiſtunt, qui adverſus nos ſuper hac quaëſtione confi-
 „ gunt: quia dum nobis ſunt adverſarii, in Spiritum Sanctum ma-
 „ niſta ſunt rebellionè blaſphemi: & illum blaſphemantè offen-
 „ dunt, cujus offenſio non remittitur neque hic, neque in futuro.
 „ Sed jam plures ſanctorum Pontificum ſubnectere ſanctiones omit-
 „ timus, ne epistoſaris compendii metam excedere judicemur. Parit
 „ enim prolixitas laciniola ſaſtidium. Et certe cui ſanctorum teſti-
 „ monia non ſufficiunt, undecunque congeſta fuerint, nec pluribus
 „ acquieſcet. Id præterea quod objicitis, cautum eſſe canonibus, ut
 „ quicumque conjugati ſacerdotis officium ſpreverint, debeant com-
 „ munionè privari; ut pace veſtra loquar, dum litterarum ſuperfi-
 „ ciem negligenter attenditis, ſobrietatem Eccleſiaſticae intelligentiæ
 „ non tenetis. Ille nimirum Sacerdos conjugatus dicitur, non qui
 „ nunc habet uxorem, ſed qui potius habuit ante perceptam ſacer-
 „ dotalis officii dignitatem. Quem proſecto ſi ſpernimus, confequi-
 „ tur etiam, ut & beatum Paulum Apoſtolum, quod dictu nefas eſt,
 „ contemnere debeamus. Nihilominus & illud de beati Epistoſa ad
 „ Corinthios vel egregium, & inſignem Goliath gladium verſatis in
 „ manibus, eumque vibrantes Iſraeliticae plebis aciem ventilare ten-
 „ tatis: *Propter fornicationem, inquit, unusquisque ſuam uxorem babeat:*
 „ *uxovi vir debitum reddat, & uxor viro.* In quo nimirum verbo, quod
 „ dicitur, *unusquisque*, cum laicis ſimul altaris miniſtros comprehen-
 „ ſos eſſe conjicitis: & dum in Apoſtolica Sententia literarum paleas
 „ quaſi jumentorum dente corroditis, medullas ſpiritualis intelligen-
 „ tiæ pietati humanæ faucibus non guſtatis: immo proſus a granis
 „ quiſquillas non ſecernitis, & diſcretionis regulam poſtponentes,
 „ ſimul omnia permiscetis. Illis nempe dicebat Apoſtolus: *Unusquisque*
 „ *ſuam uxorem babeat*, quibus loquebatur, quia vero non Sacerdoti-
 „ bus, vel prædicatoribus, ſed populo potius in hac loqueretur
 „ Epistoſa, in ipſo ejusdem Epistoſa principio luce clarius manifeſtat. „

IDEM Opus. XVIII. Diſſert. I. Cap. I. (b)

„ Non te later, qui Presbyteris, diaconis, & ſubdiaconis tam diſtrictæ,
 „ Nam rigida regula caſtitatis indicitur, ut omni Catholicorum Pa-
 „ trum concurrente judicio, a contrahendis nuptiis funditus abſcin-
 „ dantur. Et certe ſatis eſt ratione pleniffimum, ut poſt Episcopos,
 „ in his quoque tribus gradibus, niveus pudicitia candor effloreat,
 „ qui nimirum ſacris myſteriis familiariter appropinquant. Nam quia

” Dominicum corpus in Virginalis uteri templo coaluit, nunc etiam
 ” a ministris suis continentis pudicitiae munditiam quaerit.,”

IDEM *cit. Opuscul. XVIII. Dissert. II. Cap. 2. (c)*

” Cum lex illa fuerit data per servum, evangelica vero gratia sit col-
 ” lata per Dominum, necesse est, ut aliud tunc a Levitis Synago-
 ” gae, aliud nunc a Clericis exigatur Ecclesiae. Illis siquidem pro
 ” qualitate temporis permittebantur jura conjugii: istis vero praeci-
 ” pitur, a carnalis affectus amplexibus penitus sint remoti. Nam
 ” quia sola Levitica Tribus ad sacerdotale ministerium tunc erat
 ” electa, necessaria tunc erat propagatio generis ad conservandum
 ” sacerdotalis officium dignitatis. Sicut in Levitico Dominus. *Vir-*
 ” *ginem, inquit, sacerdos ducet uxorem; viduam, & repudiatam, & sor-*
 ” *didam atque meretricem non accipiet, sed puellam de populo suo, ne commis-*
 ” *ceat stirpem generis sui vulgo gentis suae: quia ego Dominus, qui sanctifico*
 ” *eum.* Nunc autem quia ex omni populo Christiano passim fit sacer-
 ” dotalis electio, & in promotione Clericorum non distinctio gene-
 ” ris, sed praerogativa dumtaxat exquiratur sanctitatis, cessant jura
 ” conjugii, dum praecedentis aboletur censura mandati.,”

(a) *Oper. omn. Tom. I. pag. 74. Parisiis MDCLXIV.*

(b) *Tom. III. pag. 168.*

(c) *Cit. Tom. III. pag. 174.*

§. XXII.

HUMBERTUS EPISCOPUS *contra Nicetam. (a)*

” Ante omnia autem comprobamus, te esse mentitum ipsi veritati
 ” in eo, quod dixisti, nostros prius ordinari, deinde uxores for-
 ” tiri. Quia apud nos nec ad subdiaconatus gradum quisquam ad-
 ” mittitur, nisi perpetuam continentiam etiam a propria conju-
 ” ge profiteatur. Nec post gradum cuiquam uxorem duce-
 ” re unquam conceditur. Sed tu Ecclesiam Dei volens efficere Sy-
 ” nagogam Sathanæ, & prostibulum Balaam & Jesabel, cum Nico-
 ” lao dicis: *Episcopum & Presbyterum & Diaconum dicimus, qui unam ha-*
 ” *bet uxorem, ordinari: quamvis vivant eorum conjuges, quamvis defunctæ.*
 ” *Nec licet eos post manus impositionem innuptos esse; nec insuper ad nuptias*
 ” *ire; aut si nupserint, alteras amplecti, sed sufficere eis, quas habent, cum ad*
 ” *ordinationem venerunt.* O abominabilis Cynice, quomodo non eru-
 ” buisti, tantum nefas evomere? Ergo non licet aliquem post ma-
 ” nus

„ nus impositionem sine uxore esse? Si ita est, ipse Joannes Apосто-
 „ lus & Paulus & Barnabas & omnis continens in gradu ecclesias-
 „ tico in culpa est procul dubio. Unde necesse est, ut futurus Epif-
 „ copus, Presbyter, Diaconus & Subdiaconus, prius uxorem fortia-
 „ tur, quæ sibi sufficere debeat ad carnales amplexus? Nunquid
 „ laicis non sufficit una? nisi forte discipulis maligni Muhamed,
 „ cujus farinae totus es. Tu quoque quia Presbyter es, sine uxore
 „ esse non debes, secundum assertiones tuas.,

(a) Apud CANISIUM *Theaur. Monument. Tom. III. Part. I. pag. 322.* Curante
 BASNAGE Amstelodami MDCCXXV.

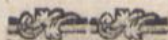
§. XXIII.

S. BERNARDUS *Epist. CCIII.* (a)

„ Errat Ansellus noster, errat, cui dubium? Si dimittimus eum
 „ sic, non solus errabit. Quantos trahet post se suo exemplo
 „ illustrissimus juvenis? Nec modo sequaces, sed & omnes qui po-
 „ terunt eum revocare, nec revocabunt, eodem errore judicamus
 „ involvi. Mundus ego sum a sanguine ejus. Et ei prædixi per
 „ epistolam, & vobis nunc dico, quia rem illicitam præsumit. Nec
 „ clerici est, pugnare armis militaribus, nec subdiaconi uxorem du-
 „ cere. Annuntiate peccatori opus ejus, ne ille in peccato suo mo-
 „ riatur, sanguinem vero ejus de manu vestra requirat, qui suo
 „ eum redemit sanguine pretioso.,

IDEM *de conversione ad cleric. Cap. XX.* (b)

„ Ingrediuntur cum hac macula tabernaculum Dei viventis, inhabi-
 „ tant cum hac macula templum, sanctum Domini polluentes,
 „ judicium multiplex accepturi, quod & tam gravissimas conscien-
 „ tias gerunt, & nihilo minus sese ingerunt in sanctuarium Dei.
 „ Tales enim non modo non placant Deum, sed & magis irritant,
 „ dum videntur in cordibus suis dicere: Non requiret. Irritant
 „ plane & infensum reddunt sibi, vereor ne in his, quibus eum
 „ propitiare debuerant. Utinam magis turrim inchoaturi, sedentes
 „ computarent, ne forte sumptus non habeant ad perficiendum. Uri-
 „ nam qui continere non valent, perfectionem temerarie profiteri,
 „ aut cœlibatui dare nomina vererentur. Sumptuosa siquidem tur-
 „ ris est, & verbum grande, quod non omnes capere possunt. Et

„ set autem sine dubio melius nubere, quam uri, & salvari in hu-
 „ mili gradu fidelis populi, quam in Cleri sublimitate & deterius
 „ vivere, & districtius judicari. Multi enim, non quidem omnes,
 „ sed tamen multi, certum est, nec latere queunt præ multitudine,
 „ nec præ impudentia quaerunt; multi utique libertatem, in qua vo-
 „ cati sunt, in occasionem carnis dedisse videntur, abstinentes reme-
 „ dio nuptiali, & in omne deinceps flagitium effluentes.,,

(a) *Oper. omn. Vol. I. pag. 194.* Curante Mabillonio Parisiis MDCCXIX.

(b) *Cit. Vol. I. pag. 499.*

§. XXIV.

RODERICUS XIMENEZ *de Reb. Hispan. Lib. III. Cap. 15. § 16.* (a)

„ Successit Sinderedus Episcopus urbis regiae primas, vir sanctimo-
 „ niae studio clarus, & duravit usque ad tempora Roderici, &
 „ sub isto fuit perdita civitas Tolerana. Hic viros longævos & ho-
 „ norabiles, quos in Ecclesia Toletana repererat, post mortem sancti
 „ Felicis & Gunderici decessorum suorum Zelo sanctitatis, licet non
 „ secundum scientiam, coepit graviter infestare, & hoc ad instinctum
 „ Vitizæ, qui propter sui nequitiam eorum justitiam timescebat. Ve-
 „ rum quia isti sibi in facie resistebant, propter vexationem pontifi-
 „ cis ad Romanum Pontificem appellabant. Vitiza facinorosus ti-
 „ mens, ne suis criminibus obviarent, & populum ab ejus obedien-
 „ tia revocarent, dedit licentiam, immo præceptum, omnibus cleri-
 „ cis, ut uxores & concubinas unam, & plures haberent publice
 „ juxta libitum voluptatis, & ne romanis constitutionibus, quæ talia
 „ prohibent, in aliquo obedirent, & sic per eos populus retineretur.,,

(a) Apud SCHOTTUM *Hispania illustrat. Tom. II. pag. 61. § 62.*

§. XXV.

ARSENIUS MONACHUS *Synop. Canon. C. CII.* (a)

„ Non oportere quemquam sacris addictum, subintroductam habe-
 „ re mulierem, sed neque post ordinationem licet Episcopo cum
 „ propria uxore habitare, aut omnino mulierem in Episcopali domo
 „ versari: alioqui gradu dejicitur.,,

(a) Apud VOELLIUM & JUSTELLUM *Biblioth. Jur. Canon. Tom. II. pag.*

772.